

Aan de gemeenteraad van Weert

Weert, 6 februari 2024

Onderwerp: Raadsinformatiebrief NRD Ruimte voor defensie
Kenmerk: 2338454 / 2338484

Geachte raadsleden,

Redelijk recent heeft de Nederlandse media bericht over defensie die zoekt naar ruimte binnen Nederland, denk hierbij aan fysieke ruimte zoals kazernes en oefengebieden. Maar ook (milieu)ruimte om bijvoorbeeld te kunnen varen, vliegen en rijden binnen passende normen.

Defensie heeft hiervoor een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld. In de NRD staat beschreven welke activiteiten van Defensie (reikwijdte) worden onderzocht en hoe dat onderzoek plaatsvindt (detailniveau). Dit plan heeft ter inzage gelegen. Het college van B&W heeft samen met de gemeente Cranendonck op dit plan gereageerd.

Nassau Dietz Kazerne en oefenterrein Weerterheide

Defensie heeft de behoefte om meer te oefenen in verstedelijkt gebied (oefendorp). Omdat elders in Nederland de ruimte vol is heeft defensie de behoefte voor een aanvullende locatie in Nederland. Voor deze locatie zijn twee alternatieven in beeld:

1. Noord-Brabant, Budel, Nassau Dietz Kazerne
2. Limburg, Weert, oefenterrein Weerterheide

Op dit moment is de Nassau Dietz kazerne een belangrijke opvanglocatie van het COA, waarbij gesproken wordt over langjarige voortzetting. Met Budel als alternatief is er nog geen besluit genomen over het eventueel aanpassen van de huidige functie of het combineren van beide functies, al dan niet gefaseerd in de tijd. Een tweede alternatief is een onbebouwd terrein aanwenden (in dit geval oefenterrein Weerterheide). Gelet op de voorgenomen activiteiten (dronegebruik) is het eigenlijk alleen voorstelbaar om op bestaande oefenterreinen de oefenfaciliteiten uit te breiden. De oefenterreinen die het meest voor de hand liggen zijn de oefenterreinen waar bebouwingmogelijkheden in potentie mogelijk zijn.

Zienswijze

De zienswijze brengt de belangen van de inwoners en ondernemers van de gemeente Weert én de regio onder de aandacht bij het Ministerie van Defensie. De zienswijze is afgestemd met de Peelregio (13 gemeenten onder leiding van de gemeente Venray), provincies Noord-Brabant en Limburg, de GGD's, gemeenten Eindhoven, Peel en Maas en Maashorst (Volkel) en meerdere actieve regionale werkgroepen.

De gemeente Cranendonck en de gemeente Weert hebben gezamenlijk een zienswijze ingediend (zie bijlage), specifiek gericht op de locatie Nassau Dietz Kazerne en oefenterrein Weerterheide. Op dit moment is nog veel onduidelijk. Daarom is aangegeven dat we met de beide gemeenten actief betrokken willen blijven bij dit proces. In de komende periode gaan beide gemeenten een definitief standpunt bepalen over de ontwikkelingen rondom het kazerneterrein.

Vervolgproces

De zienswijzetermijn voor de NRD eindigt op 12 februari 2024. Daarna verwerkt Defensie alle ingekomen zienswijzen en volgt er een *Nota van Antwoord*. De verwachting is dat Defensie deze nota in april 2024 publiceert. Wij verwachten hierin een reactie van Defensie op onze ingediende zienswijze. De ingekomen zienswijzen neemt Defensie mee in het opstellen van het *Milieueffectrapport (MER)*. Daarna bepaalt Defensie haar voorkeurslocaties. Deze komen in het *Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD)*. Een nieuw kabinet neemt uiteindelijk een besluit over het NPRD en de locaties die Defensie daarvoor mag gebruiken. Daarna volgt een verdere procedure richting een luchtvaartbesluit. Wij informeren u als duidelijk is hoe Defensie met onze zienswijze is omgegaan. Ook blijven wij u informeren over het verdere verloop van het proces.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

A.M.A Vrijenhoek
gemeentesecretaris

mr. R.J.H. Vlecken
burgemeester

Bijlagen:

1. Zienswijze NRD ruimte voor defensie
2. Zienswijze provincie Noord-Brabant
3. Zienswijze Peelregio

Directie Materieel, Vastgoed, Leefomgeving en Duurzaamheid Ministerie van Defensie
o.v.v. Nationaal Programma Ruimte voor Defensie
Postbus 20701
2500 ES Den Haag

Budel/Weert, 6-02-2024

Onderwerp: Zienswijze Notitie Reikwijdte en Detailniveau ruimte voor defensie
Uw kenmerk: Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Ons kenmerk: 2338454 / 2338484

Geachte heer/mevrouw,

Op 18 december 2023 publiceerde uw ministerie de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor de toekomstige ruimtevragen van Defensie in Nederland. Defensie geeft in deze notitie aan ook plannen te hebben voor regio De Peel, op de grens van Noord-Brabant en Limburg. Uw ministerie wil in de toekomst mogelijk de Nassau Dietz Kazerne in Cranendonck heropenen om meer stedelijk te kunnen oefenen.

De gemeente Cranendonck en de gemeente Weert maken zich zorgen over onder meer de leefbaarheid en gezondheid van hun inwoners als deze plannen van Defensie doorgaan. Omdat het hier om een grensoverschrijdende ontwikkeling gaat dienen wij gezamenlijk onze zienswijze in. Wij hebben onze zienswijzen afgestemd met regio de Peel en de provincie Noord-Brabant.

Wij benadrukken dat we de behoefte en noodzaak om de krijgsmacht te versterken en paraat te hebben voor het bewaken van de nationale en internationale veiligheid begrijpen en steunen. Wel maken wij ons zorgen over de concentratie van ruimteclaims in onze regio. Zowel vanuit Defensie als ook vanuit andere ministeries.

Wij willen u meegeven dat Zuid-Nederland -en daarmee expliciet ook het gebied nabij de Peel- door de activiteiten van Defensie nu al onevenredig zwaar wordt belast. Bij de invulling van uw ruimtebehoeften is het belangrijk om te zorgen voor een evenwichtigere verdeling van Defensieactiviteiten over geheel Nederland.

Van oudsher hebben we een goede relatie met defensie, zowel op de locatie van de Nassau-Dietz kazerne in Cranendonck als het voormalige Van Horne-kazerne in Weert. Wij benaderen uw onderzoek naar de uitbreiding van uw oefenmogelijkheden op deze locaties dan ook met een positieve grondhouding. Er zijn echter wel enkele aandachtspunten die in deze zienswijze worden toegelicht.

Algemeen:

1. We onderschrijven de punten zoals genoemd in de zienswijzen van de provincie Noord-Brabant en regio de Peel (zie bijlagen), waarin meer wordt in gegaan op de vele ruimteclaims die in ons gebied landen en de zorgen rondom de gezondheidseffecten.

Specifiek voor de te onderzoeken locatie:

2. In de NRD wordt gesproken over het onderzoeken van een nieuwe locatie om te oefenen in verstedelijkt gebied (blz. 29). Daarvoor zijn twee varianten in beeld. Eén van de varianten is de Nassau Dietz Kazerne, waar momenteel een opvanglocatie van het COA is gehuisvest. In de NRD beschrijft u de mogelijke combinatie van deze functie met het oefenterrein. De combinatie van een opvanglocatie voor vluchtelingen uit oorlogsgebied met een militair oefenterrein vinden wij vanuit humanitair oogpunt ongepast. Wij verzoeken u dan ook om een duidelijke keuze te maken voor één van beiden.
3. Vanwege de specifieke ligging hebben de inwoners van Cranendonck en Weert ook te maken met defensieontwikkelingen net over de grens in België en Duitsland. Deze NRD laat die ontwikkelingen geheel buiten beschouwing. Buitenlandse ontwikkelingen dienen wat ons betreft in het plan-MER en in de vervolgfawegingen een nadrukkelijke plaats te krijgen.

Vanwege de maatschappelijke discussie in Cranendonck over het huidige gebruik van de Nassau Dietz kazerne als COA-opvanglocatie zal iedere ontwikkeling op dit terrein de publieke aandacht op zich vestigen. Daarom verlangt u van u duidelijke en bedachtzame communicatie naar ons en onze inwoners over deze ontwikkelingen. We zouden het waarderen als u binnen uw organisatie hier extra aandacht aan besteed. In het inwonersonderzoek dat is gehouden onder de inwoners van Cranendonck is ook gereageerd op een heringebruikname van het terrein door Defensie. De resultaten van het inwonersonderzoek voegen we als bijlage voor u bij.

Omdat er nu nog veel onduidelijkheden zijn, is het voor ons lastig om hier een standpunt over in te nemen. Wij willen dan ook graag actief betrokken zijn in het proces waarbij we ook onderzoeken waar mogelijke koppelkansen zijn met onze lokale opgaven en uitdagingen. Wij trekken als gemeenten hier gezamenlijk in op.

Erop vertrouwend u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Namens de colleges van B&W van Weert en Cranendonck,

Burgemeester Weert
mr. R.J.H. (Raymond) Vlecken CBM

Burgemeester Cranendonck
R. (Roland) van Kessel

Bijlagen:

1. Zienswijze provincie Noord-Brabant
2. Zienswijze regio de Peel

Ministerie van Defensie
Postbus 20701
2500 ES 's-Gravenhage

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) [REDACTED]
Fax (073) 680 76 80
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp

Zienswijze NRD Ruimte voor Defensie

Geachte Staatssecretaris, beste Christophe,

Op 18 december 2023 heeft uw ministerie de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD), horende bij het Nationale Programma Ruimte voor Defensie (NPRD), ter inzage gelegd. Wij (mede namens) maken van de gelegenheid gebruik onze zienswijze aan u over te brengen. Voordat wij inhoudelijk onze argumenten uiteenzetten willen wij u bedanken voor de inzet die u en Defensie heeft gepleegd om voor en tijdens de periode dat de NRD ter inzage heeft gelegen ons en andere bestuurders uit Noord-Brabant te informeren over de ruimtebehoefte van Defensie. Ondanks verschillen in aard en omvang, zal de impact van deze plannen op Noord-Brabant en haar gemeenten, inwoners en ondernemers namelijk groot zijn. Dit brengt zowel uitdagingen als kansen met zich mee voor zowel onze provincie als voor Defensie. Het voortzetten van deze gesprekken is van belang om uiteindelijk weloverwogen beslissingen te kunnen nemen. Ook omdat we de gevolgen en impact van uw plannen op dit moment nog niet volledig kunnen overzien. Hierin trekken we gezamenlijk op met de Brabantse gemeenten, regio's en waterschappen.

We hechten als provincie aan een parate defensieorganisatie. Defensie heeft niet alleen een belangrijke nationale en internationale rol in het kader van het bestendigen van vrede en veiligheid, maar een zeker net zo belangrijke rol op het eigen grondgebied hier ter plaatse. Defensie en Brabant zijn met elkaar verbonden. Defensie genereert werkgelegenheid en stimuleert innovatie. Maar legt ook nu al een grote druk in ruimte en milieu op Noord-Brabant; met deze plannen zal dat nog veel verder uitgebreid worden. Naast mogelijke kansen zal ook niet alles inpasbaar zijn. Naast Defensie zoeken meerdere (nationale) opgaven een plek in deze provincie en hebben wij en onze Brabantse partners stevige ambities. Denk aan ruimte voor woningbouw, water, energieproductie, extensieve landbouw en natuurherstel. Kortom: Niet alles kan en er zijn stringente keuzes in het nationaal ruimtelijk beleid nodig. Als het ontwerp van de Nota Ruimte voor de zomer volgens planning van BZK wordt gepubliceerd

Datum

30 januari 2024

Ons kenmerk

[REDACTED]

Uw kenmerk

-

Contactpersoon

[REDACTED]

Telefoon

[REDACTED]

Email

[REDACTED]@brabant.nl

Bijlage(n)

-

dan vraagt dit een stevig interbestuurlijk gesprek met meerdere ministeries om het 'zoet en zuur' te kunnen overzien en deze integrale keuzes samen te maken. Ruimte voor defensie vraagt daarom eveneens een kabinetsbesluit. We blijven graag in gesprek over uw plannen en de mogelijke gevolgen daarvan voor Noord-Brabant.

Datum

30 januari 2024

Ons kenmerk

C2329694/5849851

Noord-Brabant is een provincie vol met ambitie en opgaven

Extra activiteiten van Defensie, en de mogelijke cumulatie ervan, hebben grote impact op de leefbaarheid van een groot gebied in Noord-Brabant en onze grensregio's en dat baart ons zorgen. Ook zal dit voor Defensie tot aanzienlijke extra kosten leiden; te denken valt aan de vele extra woningen die van geluidsisolatie moeten worden voorzien. Het heeft effect op de waarde van bestaande woningen en de ontwikkelingsmogelijkheden voor nieuwe woningen, beperking van de mogelijkheden voor realisatie van windturbines, een verstorend en verdrogend effect op de natuur, waterbeheer, economie en de leefbaarheid. Specifieke vormen van ondernemerschap kunnen extra geraakt worden, denk aan de (wedstrijd)paardenhouderij, recreatie en de high tech bedrijvigheid. Ook is de stikstofuitstoot een belangrijk onderdeel waar grote aandacht voor is in het kader van impact op de omgeving. De ruimtebehoefte van Defensie heeft daarnaast gevolgen voor Rijksopgaven, provinciale- en regionale opgaven en ambities zoals we deze samen met Rijk hebben afgesproken en of bezig zijn. Denk aan het ruimtelijk voorstel, Novex-gebied de Peel, Brainport, NPLG, Novex Stedelijk Brabant, de woondeals en de RES-en. Deze trajecten volgen vaak uit Rijksprogramma's waar we samen afspraken over hebben gemaakt. Opgaven en doelstellingen van zowel Rijk als regio komen zodoende onder druk te staan aangezien activiteiten van Defensie hier beperkt inpasbaar zullen zijn.

De provincie Noord-Brabant verwacht van het Kabinet dat afspraken tussen Rijk en regio worden gebruikt bij de plan-MER bij het formuleren van de uitgangssituatie (referentie). En dat het kabinet, kijkend naar de consequenties voor hun eigen programma's, een integrale afweging maakt en met de provincie en haar gemeenten en waterschappen hierover in overleg treedt. We vragen hierbij tevens aandacht voor 'indirecte' effecten. Meer Defensie betekent bijvoorbeeld ook dat er meer woningen, meer ruimte voor mobiliteit en meer voorzieningen nodig zijn. Dit allemaal bovenop stevige doelstellingen waar we samen met het Rijk al hard aan werken.

Een doorvertaling van het NPRD in de Provinciale en gemeentelijke Omgevingsvisie en -Programma's dan wel in integrale gebiedsvisies conform het participatieplan kan zodoende pas aan de orde zijn als het kabinet dit integraal heeft gewogen en besloten. Zodat we ook samen kunnen kijken naar een samenhangend pakket van compensatiemaatregelen en mee-koppelkansen.

Integrale afweging in heel Nederland en transparant proces

Noord-Brabant heeft relatief veel defensieterreinen ten opzichte van de rest van Nederland. De druk van Defensie is al groot en zal met deze plannen verder

worden uitgebreid. We vinden dit niet in verhouding staan t.o.v. belasting van andere gebieden in Nederland.

Bij uw zoektocht naar mogelijkheden voor invulling van uw toekomstige ruimtebehoefte worden de defensie terreinen in Noord-Brabant namelijk vaak als een van de alternatieven afgewogen op basis van de door u gekozen afwegingscriteria. Voorafgaand aan de NRD zijn door u de alternatieven geselecteerd door middel van een trechteringsproces. Na dit proces zijn de zogenaamde realistische alternatieven overgebleven die u gaat onderzoeken in de MER-studie. De NRD geeft alleen de uitkomst van dat trechteringsproces, maar maakt niet inzichtelijk hoe het proces gelopen is en welke uitgangspunten u daarbij heeft gehanteerd. De regelgeving ten aanzien van milieueffectrapportages schrijft voor dat dit proces transparant en navolgbaar moet zijn. Wij zien dit daarom graag terug in het plan-MER. Mede aangezien er in Noord-Brabant sprake is van verschillende bestuurlijke afspraken rond luchtvaartterreinen is dit extra van belang. Wij gaan ervan uit dat u rekening houdt met eerdere bestuurlijke afspraken die zijn gemaakt, bijvoorbeeld bij Gilze-Rijen en Volkel. Met name rond 'jachtvliegtuigen' zetten wij onze vraagtekens hoe de alternatieven tot stand zijn gekomen. In de NRD geeft u middels twee termen aan waaruit uw behoefte voor meer jachtvlieglocaties komt en u om die redenen meer spreiding wenst. Een spreiding vermindert kwetsbaarheid, dat begrijpen wij. Wij vinden het dan niet logisch dat de spreiding met name binnen onze provincie wordt gezocht en niet binnen heel Nederland. Hierbij zou u ook kunnen kijken naar eerder afgestoten luchtmachtbases en dat missen wij.

Vaak lijkt namelijk dat in het trechteringsproces bepalend is wat de geschiktheid is van deze bestaande locaties. Wij vragen ons af of de kosten voor het geschikt maken van 'niet geschikte' locaties opweegt tegen mogelijke consequenties op andere nationale en regionale opgaven in Noord-Brabant zoals eerder beschreven. Daarom vragen wij u om;

- bij uw afwegingen voor het bepalen van uw voorkeursalternatief het criterium van "bijdrage van de locatie aan (meer) uniforme spreiding van (de overlast van) defensie terreinen en -activiteiten over Nederland" te gebruiken.
- bij afwegingen voor het voorkeursalternatief, met name voor jachtvliegtuigen, het criterium "kosten om de locatie geschikt te maken als alternatief" te gebruiken. Daarmee kan ook niet geschikte voormalige locaties of een geheel nieuwe toekomstige locatie in dunbevolkt gebied worden afgewogen.

NAVO activiteiten en mogelijke uitbreidingen buitenlandse krijgsmacht

In de NRD beperkt Defensie zich vooralsnog tot alleen de ruimte vraag voor de 'eigen' krijgsmacht, waarbij wel de verplichtingen die volgen uit het NAVO lidmaatschap worden meegenomen, maar niet de activiteiten die NAVO zelf heeft in (de directe nabijheid van) Nederland. Daarnaast wordt ook niet duidelijk wat de impact is van eventuele uitbreidingen bij buitenlandse krijgsmachten, zoals in België of op Duitse bases in de nabijheid van Nederland.

Datum

30 januari 2024

Ons kenmerk

C2329694/5849851

Wij vragen u ons te informeren over de uitbreidingsplannen van onze buurlanden en van de NAVO.

Datum

30 januari 2024

Ons kenmerk

C2329694/5849851

Diepgang van het MER

Het plan-m.e.r. moet de diepgang hebben die past bij "zwaarte" van het Kabinetsbesluit. Hierin vallen ons een aantal zaken op. Wij vragen u deze mee te nemen.

-de focus ligt bij de Rijksdoelen uit de NOVI als analysevragen voor de m.e.r. Daarmee worden twee fundamenteel verschillende rollen die het Rijk heeft, door elkaar gehaald. De rijksdoelen die in de NOVI staan, gaan over nationale belangen waarop het Rijk zelf stuurt met de instrumenten uit de Omgevingswet. Bijvoorbeeld: het Rijk stuurt via normstelling wel op de primaire waterkeringen omdat daar een nationaal belang speelt, maar niet op de regionale waterkeringen. Of wel op Natura 2000 maar niet op het Nationaal Natuur Netwerk. Echter, in deze procedure gaat het niet om de rol van het Rijk als sturende overheidslaag, maar het Rijk als initiatiefnemer van concrete activiteiten die een zorgvuldige besluitvorming vragen. Dat is een wezenlijk andere rol waarbij geldt dat een m.e.r. bedoeld is ter ondersteuning van deze zorgvuldige afweging. Naast genoemde voorbeelden geldt dit voor meerdere onderwerpen die hiervoor nagelopen dient te worden.

-de impact van Europese richtlijnen waaraan de lidstaat Nederland gehouden is wordt beperkt meegenomen. Er wordt wel tot op zekere hoogte ingegaan op Natura 2000 vanwege de stikstofproblematiek die nu activiteiten van Defensie belemmeren. Eigenlijk geldt dat de effecten op Natura 2000-gebieden grondiger beschouwd dient te worden, omdat de lidstaat Nederland met het Rijk voorop, hier volgens Europees recht aan dient te voldoen. Vervolgens wordt evenmin onderkend dat Nederland een resultaatsverplichting heeft om in 2027 te voldoen aan de EU Kaderrichtlijn Water (KRW). Op andere beleidsterreinen die de NOVEX aangaan zet het Rijk alles op alles om hieraan te voldoen. Expliciet noemen we hierbij het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), waarin Noord-Brabant een zeer forse opdracht krijgt toebedeeld die wij moeten doorvertalen in ons Brabants Programma Landelijke Gebied en onze gebiedsgerichte aanpak groen-blauw-landbouw, terwijl het NPLG en de Wet Stikstofreductie en Natuurherstel in deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau niet noemenswaardig aan de orde komen.

-U stelt een themagerichte beoordeling van effecten voor. Daarmee missen wij de integrale focus op gezondheid en gezondheidsbeleving die ook de Commissiener adviseert. Er is sprake van cumulatie van effecten door het samenvallen van tal van activiteiten. Denk daarbij aan het oefenen op de Oirschotse Heide, intensivering van de aanvliegeroutes en een mogelijk nieuw laagvlieggebied. Ook de impact van deze intensiveringen, in combinatie met civiel vliegverkeer moeten in beeld gebracht worden. De brede en integrale benadering is essentieel om een goede effectanalyse te kunnen maken. Daarnaast zal ook de samenhangende geluidsbelasting tussen civiel en militair

vliegverkeer en het effect daarvan op de omgeving meegewogen worden. Kortom; de beoordeling van gezondheidseffecten is beperkt en gericht op afzonderlijke thema's, terwijl hier ook cumulatieve aspecten een rol spelen. Een bredere en integrale beoordeling is noodzakelijk

Datum

30 januari 2024

Ons kenmerk

C2329694/5849851

-effect op wonen en werken is beperkt meegenomen. Ook in beleving, als onderdeel van de beoordeling van gezondheidseffecten. We zien dat aanvliegeroutes, juridische borging en dergelijke over stedelijk Brabant worden gelegd. Plekken waar we met elkaar uitvoering geven aan een verstedelijkingsstrategie en woondeals. Consequenties van activiteiten van Defensie moeten daarom goed in beeld worden gebracht. Ook effect op 'werken' is relevant. Denk bijvoorbeeld aan trillingen. In Brabant zijn veel, grote en belangrijke high tech bedrijven gevestigd die zeer gevoelig zijn voor trillingen, zoals ASML. Uit ervaringen elders met de F35 is gebleken dat de impact qua geluid en trillingen op de directe omgeving fors is. We vragen hier dan ook specifieke aandacht voor in de beoordelingscriteria van de NRD en het uiteindelijke MER-rapport

-effect op flora en fauna. Er wordt binnen Brabant hard gewerkt om doelstellingen van de Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn en doelstellingen voor natuur en landelijk gebied te behalen. In de NRD wordt met name gekeken naar de mens. Activiteiten van Defensie hebben ook effect op flora en fauna. We vragen dit mee te nemen zodat daarmee ook inzichtelijk gemaakt kan worden wat de effecten zijn op aangewezen soorten van bijvoorbeeld de Natura 2000 ,vogelgebieden en (beschermde) diersoorten zoals vogels en vleermuizen (ook buiten de Natura 2000). Dezelfde koppeling missen we ook bij landbouw met name m.b.t. dierhouderijen/veehouderijen. (bijvoorbeeld effect van geluid op dieren) We vragen ook het effect van de activiteiten (bijvoorbeeld uitbreiding oefengebieden en nieuwe laagvlieggebieden) op stiltegebieden mee te nemen. Meest concreet horen deze zaken terug te komen in tabel 5-1

Beoordelingskader.

-In Brabant geldt daarnaast dat aantasting van Natuur Netwerk Brabant door verstoring (geluid, licht, trilling etc) ook onderzocht en afgewogen moet worden (en compensatieplichten geeft).

-afweging Laagvlieggebieden vraagt om scherpte: Voor uitbreiding van laagvlieggebieden kijkt u voor Noord-Brabant met name naar een gebied tussen Eindhoven-De Peel-Weert en een gebied onder de lijn Tilburg-Breda-Roosendaal. De door u beoogde gebieden kunnen echter conflicten geven met bijvoorbeeld geplande woningbouw en/of geplande windmolens. In de NRD is niet aangegeven hoe andere opgaven in de door u beoogde gebieden in een afweging zijn of worden meegenomen.

In gesprekken met Defensie lijkt het niet zozeer een afweging te zijn dat er gekozen gaat worden tussen een strenger planologisch regime voor bestaande laagvlieggebieden t.o.v. nieuwe laagvlieggebieden (licht planologisch regime). We vragen hierin transparant in te zijn. Daar hoort ook een duidelijke definitie

bij wat u verstaat onder een stringent juridisch planologisch regime en wat onder een licht planologisch regime. Uw plannen maken nog niet duidelijk of de laagvlieggebieden jaarrond gebruikt gaan worden of periodiek. Wij verzoeken u dit duidelijk te maken.

Datum

30 januari 2024

Ons kenmerk

C2329694/5849851

-mogelijkheden of beperkingen? Beperkingengebied rondom vliegbases Gilze-Rijen, Eindhoven, Volkel en Woensdrecht (specifiek de outer horizontal surface) en corridors (juridische borging). Deze behoefte is in bijlage 2 (overzicht behoeften per locatie) van de NRD opgenomen en daarmee geen te onderzoeken alternatief maar een behoefte. Deze behoefte leidt tot een ruimte-/milieubeslag in een straal van 15 km rondom een militaire luchthaven. Het hoogtebeperkingengebied wordt daarmee ruimer dan nu het geval is. U geeft daarbij aan dat u thans weinig kunt tegenhouden op ruimtelijk gebied in de directe omgeving. Als voorbeeld hiervan geeft u de plaatsing van windmolens die een negatief effect hebben op vliegmogelijkheden. Wij zoeken liever naar gezamenlijke oplossingen die zowel voor u (bijvoorbeeld windturbines met minder hoogte) als voor ons (windenergie-opgave) acceptabel zijn.

-helikopterbehoefte. In de NRD staat zijdelings wat vermeld over de helikopterbehoefte "De locaties moeten voldoende fysieke en geluidsruimte bieden voor de jachtvliegtuigcapaciteit in samenhang met de overige vliegende systemen van CLSK (helikopters, Lutra/AAR en MQ9)". Die helikopterbehoefte, anders dan op Deelen, Gilze-Rijen en De Kooy, is echter verder niet toegelicht. Bij De Peel hebben we recent gezien dat er 600 helikopterbewegingen werden toegevoegd bij het stikstofonderzoek. Om goede afwegingen te kunnen maken, is het wenselijk dat hierin inzicht kan worden verschaft.

- Eindhoven Airport en vertrouwen in overheid.

Voor Eindhoven Airport loopt een proefcasus waarvoor een commissie onder leiding van oud-staatssecretaris Pieter van Geel in april 2019 zijn advies 'Opnieuw verbonden' heeft uitgebracht aan de minister van IenW. Centraal in deze Proefcasus staat de slimme, duurzame en kwalitatieve ontwikkeling van de luchthaven in de periode 2020-2030. Belangrijke aanbeveling uit het advies is beperking van de geluidshinder: 30% minder hinder in 2030 ten opzichte van 2019 door een vlootvernieuwing van 60%. Dit advies is door alle betrokken partijen, waaronder het Rijk (ministerie van IenW en Defensie) onderschreven. En Eindhoven Airport heeft inmiddels ingezet op een versnelling van de verduurzaming en gaat voor een 100% vlootvernieuwing in 2030. Als nu aan de andere kant, vanuit Defensie, de geluidshinder weer toe gaat nemen, scheidt dat weinig vertrouwen in de overheid. Het advies van de commissie Van Geel wordt ermee onder druk gezet. Belangrijk dan ook om het advies van Van Geel als referentiesituatie mee te nemen en nadrukkelijk te betrekken in de afwegingen.

-water en bodem niet sturend in NRD. Water en bodem is een belangrijke thema en opgaven voor zowel Rijk als provincie. We zien echter dat water en bodem

in de beoordelingskaders bijvoorbeeld bij jachtvliegtuigen (pagina 90) en heliportlandingsplaatsen (104) niet als hoofdthema wordt meegenomen. Hetzelfde geldt voor klimaatadaptatie. Bijvoorbeeld de effect op oppervlakte en grondwater door onderbemalingen van percelen voor landingsbanen komen hierdoor niet terug. Deze opgaven hebben consequenties op de bodem en water kwantiteit als kwaliteit en we vragen het rijk dit consequent mee te nemen in de MER.

Datum

30 januari 2024

Ons kenmerk

C2329694/5849851

-kwantitatief onderzoek: -Het NRD beschrijft dat het detailniveau voor dit plan m.e.r. in hoofdzaak zal bestaan uit kwalitatieve beoordelingen die soms aangevuld worden met een kwantitatieve of modelmatige berekening. Wij vinden dat zoveel mogelijk kwantitatief onderzoek, bijvoorbeeld voor stikstof ten grondslag moet liggen aan de afweging van de alternatieve locaties

-er zit een onjuiste werkwijze in de NRD verscholen. De bedoeling van een MER is om te analyseren wat de impact van een activiteit is op het milieu om dat goed te kunnen betrekken in de afweging. Maar in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau staat regelmatig het omgekeerde als vraag: wat is de beperking vanuit het milieu op de voorgenomen activiteit? Zo staat er in tabel 5-1 bijvoorbeeld: "Impact van het overstromingsrisico op de ontwikkeling" en "Droogte: impact van droogte op de ontwikkeling"

-kijken naar meekoppelkansen; Gezien de verschillende opgaven in de leefomgeving missen we mogelijkheid om met een planMER inzichtelijk te maken wat meekoppelkansen of kansen voor meerwaardecreatie zijn voor bijvoorbeeld klimaat, energie, natuur wonen...). Naast landbouw komt dat nog niet terug. Een planMER heeft meer toegevoegde waarde als kansen en bedreigingen inzichtelijk worden gemaakt zodat er daarop geanticipeerd kan worden. Zo kunnen we samen kijken naar slimme combinaties en onderzoeken of schaarse grond voor meerdere functies kan worden gebruikt.

- bepalen referentie: Het is goed dat ontwikkelingen richting 2040 worden meegenomen in de referentiesituatie. Met de focus op 2040 gaan wij er van uit dat u de geplande ontwikkelingen goed meeneemt, zeker ook degenen die nog niet in ruimtelijke plannen zijn doorvertaald maar bijvoorbeeld wel in afspraken tussen regio en rijk zijn vastgelegd (zoals woondeal, RES-en). Bij onduidelijkheid of benodigde input vragen wij u hiervoor met de provincie contact op te nemen.

Tot slot

Naast deze zienswijze hebben veel Brabantse partijen een zienswijze ingediend. Dat onderstreept dat we een defensieprovincie zijn en de mogelijke consequenties groot zijn. Locatiespecifieke en detailzaken uit deze zienswijzen hebben we zoveel mogelijk meegenomen in de bijlage.

We werken graag samen met de Brabantse gemeenten en Waterschappen de opgaven verder met u uit. Zowel op nationaal niveau (de stappen nu op weg naar de ontwerp nota ruimte en de bijhorende ruimtelijke hoofdstructuren) als straks ook op regionaal niveau (na keuzes voorkeurslocaties) willen we zoveel mogelijk in samenspraak met u en andere departementen doen. Zeker voor gebieden waar al bredere gebiedsprocessen lopen, soms met betrokkenheid van andere departementen, vragen wij u hier zoveel mogelijk bij aan te sluiten.

Datum

30 januari 2024

Ons kenmerk

C2329694/5849851

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

mr. I.R. Adema

G.H.E. Derks

Notes

Ministerie van Defensie

Directie Materieel, Vastgoed, Leefomgeving en Duurzaamheid
o.v.v. Nationaal Programma Ruimte voor Defensie
Postbus 20701
2500 ES Den Haag

Geachte heer/mevrouw,

Op 18 december 2023 publiceerde uw ministerie de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor de toekomstige ruimtevragen van Defensie in Nederland. Defensie geeft in deze notitie aan ook plannen te hebben voor regio De Peel, op de grens van Noord-Brabant en Limburg. Uw ministerie wil in de toekomst vliegbasis De Peel, na ruim 30 jaar, weer heropenen om er F35 jachtvliegtuigen te laten opstijgen en landen. Ook zijn er plannen om een zandlandingsbaan op deze nu nog slapende vliegbasis aan te leggen voor het laten opstijgen en landen van transportvliegtuigen. En tot slot wil Defensie het laagvlieggebied voor helikopters in deze regio uitbreiden.

De impact van deze plannen voor de kwetsbare Peelregio is enorm

Dertien gemeenten in deze regio maken zich ernstige zorgen over onder meer de leefbaarheid en gezondheid voor hun inwoners als deze plannen van Defensie doorgaan. Daarom zien wij ons genooddaakt om een uitgebreide zienswijze in te dienen op de gepubliceerde NRD. Wij hebben als regio ervoor gekozen om gezamenlijk onze zienswijzen af te stemmen. Elke gemeente afzonderlijk dient deze bij u in. Zo kan er per gemeente een juiste nuancering gemaakt worden. Bij de voorbereiding van deze zienswijzen is ook afstemming geweest met de provincies Limburg en Noord-Brabant, de betrokken GGD's, NOVEX de Peel, en gemeenten Eindhoven, Weert, Peel en Maas en Maashorst.

De ruimteclaims die u vraagt, passen niet in onze regio

Voor onze regio zijn de volgende ruimteclaims van Defensie relevant:

- De heropening van vliegbasis De Peel voor jachtvliegtuigen;
- De mogelijke uitbreiding van het aantal sorties van jachtvliegtuigen op de vliegbases Volkel en Eindhoven;
- Het aanleggen en in gebruik nemen van een zogenaamde Dirtstrip voor transportvliegtuigen;
- De uitbreiding van het bestaande laagvlieggebied in onze regio.

Door bijvoorbeeld het heropenen van vliegbasis De Peel, is de realisatie van de opgaven van NOVEX de Peel onmogelijk. Heropenen van de vliegbasis is daarom al geen passende en wenselijke ontwikkeling. Hierna leest u onze uitgebreide zienswijze op de NRD.

Algemeen

Wij benadrukken dat we de behoefte en noodzaak om de krijgsmacht te versterken en paraat te hebben voor het bewaken van de nationale en internationale veiligheid begrijpen en steunen. Wel maken wij ons zorgen over de concentratie van ruimteclaims in onze regio. Zowel vanuit Defensie als ook vanuit andere ministeries.

Wij willen u meegeven dat Zuid-Nederland -en daarmee expliciet ook het gebied nabij de Peel- door de activiteiten van Defensie nu al onevenredig zwaar wordt belast. Bij de invulling van uw ruimtebehoefte is het belangrijk om te zorgen voor een evenwichtigere verdeling van Defensieactiviteiten over geheel Nederland.

Zorg voor voldoende diepgang van het MER

Het planMER moet de diepgang hebben die past bij de zwaarte van het te nemen Kabinetsbesluit over allocatie van onder andere jachtvliegtuigcapaciteit. Het detailniveau dat het NRD voorstelt vinden wij daarvoor niet geschikt. De voorgestelde aanpak geeft onvoldoende inzicht om een gedegen integrale afweging te kunnen maken. De in de NRD voorgestelde beoordelingssystematiek vinden wij onvoldoende transparant. Onduidelijk is hoe wegingen plaatsvinden, welke zwaarte wordt toegekend aan elk van de beoordelingscriteria en bovenal welke wegingsfactoren hieraan ten grondslag liggen. We verzoeken u om dit beter uit te denken en te beschrijven.

De impact van de beoogde uitbreiding van jachtvliegtuigen op de leefomgeving is dermate groot dat wij niet kunnen voorstellen dat dit gaat passen op één alternatieve locatie, naast de vliegbases Leeuwarden en Volkel. Wij adviseren u daarom tenminste twee alternatieve locaties als voorkeursalternatief aan te wijzen. Wij adviseren u andermaal om bij het afwegingsproces voor de alternatieve locaties het instrument Kosteneffectiviteitsanalyse (KEA) te gebruiken.

De gehanteerde onderzoeksstrategie en het detailniveau zijn te summier van opzet en een toelichting op de onderbouwing van keuzes ontbreekt. De criteria uit de Europese MER-richtlijn en de eerder uitgebrachte adviezen vanuit de Commissie m.e.r. moeten leidend zijn in de onderzoeksstrategie voor de planMER. Dat betekent dat de planMER alle relevante luchtemissies en alle vormen van overlast en hinder moet beschouwen, waarbij ook de impact op natuurwaarden en de impact op het gebied van externe veiligheid en gezondheid zijn meegenomen.

Een groot aantal gemeenten en provincies hebben het Schone Luchtakkoord onderschreven, waarin een doelstelling wordt neergelegd om op termijn te voldoen aan de WHO adviesnormen. Ook de Tweede Kamer heeft op 8 oktober 2021 een motie hierover aangenomen waarin is opgeroepen om inzichtelijk te maken wat ervoor nodig is om hieraan te gaan voldoen. Wij verzoeken u om in de PlanMER onderzoek uit te laten voeren naar hoe u als Defensie gaat voldoen aan deze WHO adviesnormen.

Wij missen daarnaast de noodzakelijke diepgang in het onderzoek naar de gezondheidseffecten van de Defensieplannen. Wij verzoeken u om een nadere uitwerking te maken aan de hand van de door de GGD's uitgebrachte adviezen die u aantreft in bijlage 2. In uw voorstel voor de beoordeling van de gezondheidseffecten missen wij de integrale focus op gezondheid en gezondheidsbeleving die ook de Commissie m.e.r. adviseert. Er is sprake van cumulatie van effecten van met name geluid, maar ook fijnstof, door het samenvallen van tal van activiteiten. De stapeling van activiteiten bestaat uit de heropening van de vliegbasis met een intensivering van de aanvliegroutes, een

uitbreiding van het bestaande laagvlieggebied in de regio, in combinatie met bestaande activiteiten zoals nabijgelegen nationale en buitenlandse vliegvelden, het racecircuit en de omliggende agrarische en industriële bedrijvigheid. Daarnaast dient rekening gehouden te worden met de specifieke geluidskarakteristieke kenmerken van de F-35 ten opzichte van de F-16. Een brede en integrale benadering, essentieel om een goede effectanalyse te kunnen maken, ontbreekt in de NRD.

De beoordeling van gezondheidseffecten die u in de NRD voorstelt, is beperkt en gericht op afzonderlijke thema's, terwijl hier ook cumulatieve aspecten een rol spelen. Een bredere / integrale beoordeling, waarbij een instrument als de Milieugezondheidsrisicoindicator ingezet wordt, is noodzakelijk.

Wij missen ook diepgang in de voorgestelde onderzoeks aanpak naar de mogelijke gevolgen voor de zeer actieve agrarische sector, de recreatie- en toerismebranche, de natuur (waaronder Nationale Parken en Natura 2000-gebieden) en de regionaal sterk in ontwikkeling zijnde hippische branche. Wij verzoeken u om per sector in beeld te brengen wat het effect is op zowel de bedrijfsvoeringsaspecten als het effect op (dieren)welzijn.

Beschouw alle alternatieven volwaardig

Het is belangrijk om alle gepresenteerde alternatieven volwaardig te onderzoeken. Dat houdt volgens ons in dat in het planMER proces geen selectie op grond van bedrijfsvoeringstechnische of politieke redenen mag plaatsvinden, of dat er tijdens het proces alternatieven afvallen vanwege praktische of politieke redenen.

Zoekgebied / te beschouwing alternatieven

De NRD hanteert als zoekgebied voor jachtvliegtuigen locaties die in eigendom zijn van Defensie. In Nederland zijn er echter potentiële gebieden met een lagere bevolkingsdichtheid dan de Peel-regio, een lagere belasting voor flora en fauna en goede logistieke toegankelijkheid. Dit maakt dat die locaties daardoor beter geschikt kunnen zijn voor de vestiging van vliegbases voor jachtvliegtuigen. Ook kan dit leiden tot een evenwichtiger verdeling van lasten en hinder over Nederland. Zoals bekend zijn de huidige vliegbases immers overwegend in het zuiden van Nederland gepositioneerd en het oefengebied voor jachtvliegtuigen ten noorden van Nederland. Door concentratie van de vliegbases in het zuiden, vliegen jachtvliegtuigen van zuid naar noord en terug om in het noorden te oefenen. Het gevolg daarvan is meer overlast voor de tussenliggende gebieden. Wij vragen u dit aspect mee te nemen in de planMER.

Wij verzoeken u daarom om de scope van de planMER zodanig te verruimen dat nieuwe en bestaande locaties, waar Defensie geen eigendomsposities heeft, in de planMER onderzocht en beschouwd kunnen worden. Voor nieuwe locaties adviseren wij u hierbij te werken met het principe van "zoekgebieden". Voor bestaande locaties verzoeken wij u om in ieder geval de vliegvelden Eelde, Twente en Lelystad in de planMER te onderzoeken en te beschouwen.

Als regio zijn wij goed verbonden met DGLC en de lopende en mogelijke toekomstige ontwikkelingen en ondersteunen deze van harte. De huidige Luitenant-Generaal Bestkazerne ondergaat een duidelijke groei. Dit brengt met zich mee dat op het kazerneterrein diverse fysieke ontwikkelingen plaatsvinden. Ook zien wij dat in de toekomst DGLC zich verder zal door

ontwikkelen. Deze ontwikkelingen gaan mogelijk conflicteren met vliegactiviteiten zoals u die nu wilt onderzoeken.

Ook zien wij op de kazerne mogelijkheden om de ruimte voor de landmacht verder uit te breiden. Hierbij denken wij aan het positioneren van het oefendorp zoals opgenomen in de NRD. Wij adviseren en verzoeken u om deze optie mee te nemen in de te beschouwen alternatieven voor deze activiteit. Wij verzoeken u om de toekomstige ontwikkelingen op het kazerneterrein mee te nemen bij uw onderzoeken.

Stikstofdepositie

Wij zijn van mening dat locatie De Peel -gezien de feitelijke referentiesituatie van de nabijgelegen Natura 2000 gebieden- niet als een bestaande maar als een nieuwe locatie behoort te worden beschouwd. Op een afstand van minder dan één kilometer ligt natuurgebied "De Bult" en in de directe nabijheid ook natuurgebied Deurnsche Peel & Mariapeel. Deze gebieden zijn op basis van de Vogelrichtlijn op 10 juni 1994 aanwezen als Natura 2000 gebied. Omdat voor de locatie vliegbasis De Peel niet eerder een natuurtoestemming is verleend, geldt deze datum als de referentiesituatie. Uit de vaste jurisprudentielijn van de Raad van State volgt dat intern salderen alleen kan op basis van activiteiten als deze sinds de referentiesituatie ter plekke gebezigd zijn. Als na 10 juni 1994 vergunde activiteiten zijn ingetrokken, kan hiermee niet intern worden gesaldeerd.

Vliegbasis De Peel is sinds 1994 niet meer in gebruik als militaire luchthaven en is in 2012 definitief als vliegbasis gedeactiveerd en omgedoopt naar Luitenant-generaal Bestkazerne. Het gebruiken van de stikstofemissie van activiteiten van na de referentiedatum als interne salderingsmaatregel is juridisch onzeker. Deze twijfel over de referentiesituatie is ontstaan omdat Defensie zich baseert op een haalbaarheidsonderzoek van 20 september 2023 waarin naar onze mening de bestaande rechten vanaf de referentiesituatie juridisch onjuist zijn geïnterpreteerd. Omdat sprake is van onvoldoende rechten kan de Luitenant-generaal Bestkazerne niet meetellen als bestaand alternatief in de planMER-procedure.

Daarom vragen wij u om, naast het uitvoeren van een gedegen stikstofdepositieonderzoek, ook een onafhankelijke juridische toetsing van de referentiesituatie uit te voeren. Daarbij dient rekening gehouden te worden met alle in de regio gelegen Natura 2000-gebieden, ongeacht de afstand tot aan de te beoordelen vliegbasis.

Naast de impact van uw plannen op de stikstofdepositie, speelt natuurlijk ook de impact op de bredere thema's een rol, namelijk in relatie tot het verbeteren van de natuurkwaliteit, woningbouw, infrastructuur en bedrijfsontwikkeling.

Belangenafweging

Tijdens het planMER proces zal het ministerie van Defensie op enig moment een voorkeursalternatief kiezen. Het gevaar is daarbij dat het ministerie de integrale belangenafweging, die wat ons betreft op Kabinetsniveau moet liggen, zelf doet tijdens het planMER proces. Wij hebben zorgen dat Defensie daarbij de militaire belangen anders weegt ten opzichte van bijvoorbeeld natuur en leefomgeving dan dat het Kabinet zou doen. Belangenafweging moet naar onze mening plaatsvinden via een Kabinetsbesluit in het kader van de Nota Ruimte. Het kan zijn

dat daarbij militaire belangen zwaarder wegen dan andere belangen -dat is een politieke keuze- maar het mag niet al 'verkapt' plaatsvinden in het planMER met betrekking tot de NPRD.

De indruk bestaat dat in een voorstadium van deze NRD al locaties zijn beschouwd en zijn afgefallen. Deze indruk wordt versterkt door het feit dat de NRD alleen uitgaat van bestaande Defensielocaties. Wij verzoeken u om aan te geven welke selectie- en wegingscriteria hierbij zijn toegepast en wat de uiteindelijke resultaten en conclusies zijn geweest van deze beoordeling en beschouwing. We verwachten hierbij dat bij deze beschouwing ook maatschappelijke, economische en kosteneffecten zijn meegenomen en dat ook hiervan de resultaten nader worden onderbouwd.

De bredere ruimtebehoeften (landelijke en regionale ruimteclaims) zijn in het NRD niet gedefinieerd.

Defensie geeft in de NRD alleen de eigen ruimtebehoeften aan. Daarbij redeneert Defensie vanuit het eigen perspectief en zonder een integrale benadering tussen Defensieontwikkelingen en landelijke, regionale en lokale opgaven, plannen en projecten. Een goede onderbouwing van de ruimtebehoefte van Defensie per locatie en per activiteit ontbreekt. Hierdoor blijft het onduidelijk wat het toekomstperspectief is voor onze inwoners en ondernemers.

Uw ruimteclaims kunnen en mogen nadrukkelijk niet los worden gezien van alle andere ruimteclaims die de rijksoverheid in deze regio in het vooruitzicht heeft; in ons geval gaat het dan vooral ook om de transitie van het landelijk gebied (waaronder NOVEX de Peel), woningbouwopgave en energietransitie. Wij noemen hierbij nog specifiek het Limburgs Programma Landelijk Gebied en het Brabants Programma Landelijk Gebied. In deze beide programma's zijn vooral de Europese natuurherstelopgaven voor Natura 2000 opgenomen.

U wendt de huidige geopolitieke situatie aan om nu al een NPRD vast te stellen als uitwerking van de vigerende NOVI. Dit vinden wij niet getuigen van een zorgvuldige, toekomstgerichte en integraal afgewogen visie voor een evenwichtige verdeling van de (nationale) ruimtevragen. In de NRD wordt niet gekeken naar combinaties van verschillende locaties. Wij stellen voor dat er wel gekeken wordt naar een vorm van spreiding van het gebruik over verschillende locaties, zonder dat er wordt toegerekend naar de huidige maximale scenario's. We begrijpen dat er een ondergrens is van activiteiten in het kader van de bedrijfsvoering, maar dit is niet helder gemotiveerd. We verzoeken daarom om dit in de planMER nader te motiveren en onderbouwen door:

- Een heldere verkenning uit te voeren naar mogelijke nieuwe en bestaande locaties/zoekgebieden waarbij u transparante selectiecriteria gebruikt, waaronder een juridische onderbouwing.
- De integraliteit tussen verschillende opgaven vanuit het Rijk en Regio en lokaal in de planMER mee te nemen. Denk hierbij onder andere aan NOVEX de Peel, het Ontwikkelperspectief en de autonome groei behoeftes van gemeenten. Wij verzoeken u deze te inventariseren op de thema's:
 - Woningbouwbehoefte
 - Recreatie en toerisme
 - Economie (bedrijfsterreinen & werkgelegenheid)

- Land- en tuinbouw, onder andere (melk)veehouderijen en paardenhouderijen, in het bijzonder het hippisch centrum in Noord Limburg.
- Energietransitie
- Water
- Natuur
- Cultuurhistorie, zoals de oprichting van het GEOPARK Peelrandbreuk waar gewerkt wordt aan een UNESCO-status voor dit gebied.
- De (integrale) afwegingscriteria tussen de verschillende thema's per locatie transparant en navolgbaar te maken.

Laagvlieggebieden

Ten aanzien van de 'laagvlieggebieden helikopters' wijst de NRD grote nieuwe gebieden aan en omschrijft dat voor een deel van de bestaande laagvlieggebieden het planologisch regime aangescherpt moet worden.

Wij hebben hierboven al aangegeven dat de planMER inzicht moet geven in wat de impact van de uitbreiding van het laagvlieggebied is. Daar willen wij graag naar verwijzen.

Ten aanzien van de aanscherping van het planologische regime voor laagvlieggebieden is het niet duidelijk welke consequenties een aangescherpt planologisch regime heeft. In het uitbreidingsvoorstel voor de laagvlieggebieden in Zuidoost Brabant zijn namelijk zowel grote energieprojecten als woningbouwprojecten (ook met relatief grote bouwhoogtes) voorzien. Deze energie- en woningbouwprojecten zijn essentieel voor de ontwikkeling van de regio. Deze projecten maken deel uit van de afspraken met het Rijk (woondeal, Regionale Energie Strategie). Het is in dat kader zeer relevant om exact te duiden waar deze aanscherping van het planologische regime dan op ziet.

Belang van participatie gedurende proces beter invullen

In het Participatieplan beschrijft u de ruimte die u wilt bieden voor formele en informele participatie. Wij constateren dat de ruimte die u biedt voor informele participatie (met name bedoeld voor inwoners/omwonenden/ondernemers) zich beperkt tot één digitale informatiebijeenkomst per provincie. Wij wijzen u erop dat deze vorm van informele participatie slechts kan leiden tot een zeer beperkt aantal reacties vanuit deze groepen. Daarmee voldoet u niet aan het door u beschreven doel van informele participatie. Participatie door inwoners en omwonenden is belangrijk. Om die reden vragen wij u meer ruimte te bieden voor informele participatie.

Wij hebben u mondeling verzocht om een langere reactietijd aangezien wij de reacties van 13 gemeenten zoveel mogelijk willen verwerken tot een gezamenlijk reactie. Deze ruimte hebben we helaas niet gekregen. Vandaar dat we in de bijlage één een groslijst met een groot aantal inhoudelijke en redactionele opmerkingen hebben opgenomen die een aanvulling vormen op het bovenstaande. Deze inhoudelijke en redactionele opmerkingen zijn integraal onderdeel van onze zienswijze. Ook hebben we een advies ontvangen van de twee betrokken GGD's. Ook dit advies maakt integraal onderdeel uit van onze zienswijze. Wij verwachten op beide bijlagen een inhoudelijke reactie in uw Nota van Antwoord.

Meer informatie

Wilt u meer informatie of een afspraak maken? Neem gerust contact op met [REDACTED]
programmamanager vliegbasis De Peel, [REDACTED]@venray.nl of Telefonisch [REDACTED]

Met vriendelijke groet,

M. Uitdehaag
Burgemeester Venray

E. Voorn
Secretaris Venray